



Sygn. akt I KK 85/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Malarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga,

w sprawie skazanego **A. S.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 12 marca 2021 r.,

kasacji wniesionej przez prokuratora na korzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 22 stycznia 2020 r., sygn. akt II Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 27 września 2019 r., sygn. akt II K (...),

**uchyła zaskarżony wyrok w części orzekającej karę łączną
(pkt I. b) i przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi
Okręgowemu w Ł. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W., wyrokiem łącznym z 27 września 2019 r., kary pozbawienia wolności orzeczone sześcioma prawomocnymi wyrokami Sądów Rejonowych – w P. z 18 grudnia 2015 r. (V KK (...)), w W. z 1 września 2016 r. (II K (...)), w B. z 23 listopada 2015 r. (IX K (...)), w Ł. z 1 marca 2016 r. (II K (...)), w W. z 11 kwietnia 2016 r. (VIII K (...)) i w W. z 19 grudnia 2018 r. (II K (...)) – połączył i wymierzył A. S. karę łączną 5 lat pozbawienia wolności; na mocy art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego w sprawach II K (...) Sądu Rejonowego w N. i VIII W (...) Sądu Rejonowego w W.

Sąd Okręgowy w Ł., po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2020 r. apelacji obrońcy (zarzucał rażąco niewspółmierność kary łącznej), zmienił pierwszoinstancyjny wyrok łączny w ten sposób, że: a) wyeliminował z podstawy kary łącznej wyrok Sądu Rejonowego w P. z 18 grudnia 2015 r. i umorzył w tej części postępowanie na podstawie art. 572 k.p.k.; b) wymierzył skazanemu na podstawie kar orzeczonych pięcioma pozostałymi wyrokami, które objęte były karą łączną, nową karę łączną 4 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności; w pozostałym zakresie utrzymał w mocy wyrok łączny Sądu *a quo*.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej na korzyść skazanego złożył Prokurator Okręgowy w Ł. Zarzucił w niej rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie art. 434 § 1 k.p.k. przez wydanie niekorzystnego dla skazanego rozstrzygnięcia, co polegało na tym, że suma kar, to jest odbytej już kary 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz nowej kary łącznej 4 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności, była wyższa od kary łącznej orzeczonej przez Sąd pierwszej instancji. W konsekwencji autor kasacji zażądał uchylenia zaskarżonej części drugoinstancyjnego wyroku i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Stanowisko skarżącego zyskało wsparcie obecnego na rozprawie kasacyjnej prokuratora Prokuratury Krajowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Nie powtarzając – co byłoby zbyteczne, a więc w jakimś sensie nawet i nieracjonalne – zawartych w uzasadnieniu kasacji dokładnych opisów rozstrzygnięć

zarówno Sądu pierwszej instancji, jak i Sądu odwoławczego, celowe stało się jedynie rozważenie tej kwestii, która skłoniła prokuratora do zainicjowania postępowania kasacyjnego. Otóż powinnością Sądu *ad quem*, gdyby ściśle respektował wyrażony w art. 434 § 1 k.p.k. zakaz *reformationis in peius*, było baczenie – po słusznym wyeliminowaniu z podstawy orzeczenia kary łącznej kary 10 miesięcy pozbawienia wolności wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z 18 grudnia 2015 r. z uwagi na jej wykonanie z dniem 7 października 2019 r. (art. 85 § 2 k.k.) – aby suma nowej kary łącznej oraz kary odbytej w całości nie była mniej korzystna dla A. S. niż kara łączna orzeczona przez Sąd pierwszej instancji (zob. wyr. SN z 23 stycznia 2019 r., V KK 516/18).

Tak się jednak, niestety, nie stało. Dość przypomnieć, że Sąd *a quo* orzekł karę łączną 5 lat pozbawienia wolności (gdyby zastosował zasadę kumulacji, kara łączna sięgnęłaby 5 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności), natomiast Sąd odwoławczy, rozpoznając tylko apelację obrońcy, orzekł – po usunięciu z podstawy kary łącznej kary 10 miesięcy pozbawienia wolności – nową karę łączną 4 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności (gdyby zastosował zasadę kumulacji, kara łączna wyniosłaby 4 lata i 7 miesięcy pozbawienia wolności).

W ten sposób w instancji odwoławczej doszło do pogorszenia sytuacji skazanego, skoro nowa kara łączna zsumowana z karą już wykonaną przekroczyła o jeden miesiąc karę łączną orzeczoną przez Sąd *a quo*.

Dlatego Sąd Najwyższy, respektując granice rozpoznania kasacyjnego z art. 536 k.p.k. oraz stwierdzając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa wskazanego w kasacji, wydał zaproponowane przez skarżącego prokuratora rozstrzygnięcie kasatoryjne (art. 537 § 2 k.p.k.).

Ponowne postępowanie apelacyjne toczyć się będzie już w zmienionym stanie prawnym w zakresie kary łącznej. Znaczące korekty wprowadziła tu ustawa z 19 czerwca 2020 r. (Dz.U. poz. 1086), której art. 38 pkt 3 nadał nowe brzmienie przepisowi art. 85 k.k. Sądowi odwoławczemu nie powinien jednak ująć uwagi art. 81 tej ustawy nowelizacyjnej, w którym znalazły się szczególne regulacje intertemporalne.

Na koniec – nawiązując do ostatniego fragmentu uzasadnienia kasacji – wypadało zaznaczyć, że w razie wykonania kary orzeczonej jeszcze innym

wyrokiem jednostkowym dostrzeżony przez skarżącego problem nie tylko nie straci aktualności, ale przeciwnie, stanie się bardziej wyrazisty. Sądowi odwoławczemu nie będzie wolno, przy powtórным rozpatrywaniu apelacji, przejść nad tym zagadnieniem do porządku.